

tíðindablaðið

Útgevandi: p/f sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

Politiskur- og fyrirtaksblaðstjóri: Krisjan Dahl

Blaðfólk: Hægni Djurhuus, Dagný Joensen og Jóhann Mortensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurin

Argjavegur 26
Postmoga 76,
3800 Tórshavn
telefon 11820

Samtíðarhurlivasi og kumulativt órættvísi

1. APRÍL kom samtíðarskattaskipanin í gildi. Skipanin hevur so stutt verið í gildi í 12 dagar og longu nú kunnu fleiri ásanna at talan er um samtíðarhurlivasa og kumulativt órættvísi serliga móti lá- og miðalinntøkunum.

SKIPANIN virkar so, at í teimum færum har lönir verða ávístar millum 1. og 10. apríl, verður ávísingin faldað við 36. Talið av 10-daga skeiðum í einum ári er 36. Tí skal ávísingin faldast við 36. Hetta gevur so árslønina og verður skattaprosentið sett eftir tí. Síðani verður 1/36 av ársálíkniningini afturhildin áðrenn lønin verður útgoldin.

Í BLAÐNUM týsdagin høvdu vit eitt lesarabráv frá eini vaskikonu, sum fekk sína mánaðarløn uppá 2.400 kr. útgoldna eftir 1. apríl. Hóast viðkomandi bert fær 12 slíkar mánaðarlønir í árinum, so varð ávísingin faldað við 36, soleiðis at hendan vaskikonan skuldi gjalda góðar 800 kr. í skatti. Hetta svarar til 35 pst. av mánaðarlønini. Tað rætta skattaprosentið hjá hesi vaskikonuni tá árið er úti er umleið 15.

HJÁ EINUM arbeiðsmannan kann stóðan verða tann, sum vit eisini høvdu eitt dømi um her í blaðnum fyri nøkrum døgum síðani, at hann fær 11.000 kr. ávístar sum lön í apríl og aðrar 11.000 kr. í frítíðarløn 2. mai. Í fyrsta umfari skal hesin gjalda skatt av 264.000 kr. hóast hansara veruliga ársløn bert verður 143.000 kr. í veruleikanum eigur hesin at gjalda 38-40 pst. í skatti. Í fyrsta umfari kemur hann at gjalda 50 pst.

TAKA VIT t.d. ein fiskimann, sum í dag fær eina avrokning uppá 45.000 kr., so skal hann rinda skatt av eini ársløn uppá 810.000 kr. Um

vit so hugsa okkum, at hesin fiskimaðurin bert fær eina avrokning afturat í árinum, og sum eisini er uppá 45.000 kr., so hevur hesin av fyrru ávísingini rinda 50 pst. í skatt, meðan hann veruliga bert eigur at rinda eini 30 pst.

ØLL FÓLK, sum hava lá- og miðal-inntøkur og hava ójavnar inntøkur frá viku til viku ella frá mánaða til mánaða, kunnu koma í ta støðu, at rinda alt ov nógv skatt í fleiri mánaðar. Hetta verður sjálvandi javnað út aftur sum árið líður. Men hesi koma soleiðis at veita tí almenna rentufri lán hesar mánaðarnar. Hetta gongur sjálvandi út yvir gjaldfærið hjá hesum fólki. Skulu tey biða við at gjalda rnetur og avdrátt. Ella skal rokningin fyri ljós, hita og telefon biða. Skulu tey lána pening at gjalda við ella skulu tey keypa uppá borg?

TEY EINASTU, sum kunnu kenna seg heilt trygg fyri tí kumulativa órættvísinum, eru tey, sum hava eina stóra, javna og fasta lön. Hesi koma kortini at gjalda 50 pst. av ársinntøkuni í skatti. Og Lógin er so snildisliga gjørd, at ein ikki verður afturhildin fyri meira enn 50 pst., uttan so at talan er um gamla skattaskuld ella restskatt frá árinum fyri.

NIDURSTØÐAN er, at tey hægst løntu ongatið koma at gjalda meira enn tey eiga, meðan øll hini kunnu koma í ta støðu, at skula gjalda nógv meira enn rætt er. Hetta var so úrslitið av megnarverkinum hjá sambandsflokkinum, fólkaflakkinum og sjálfstýrisflokkinum.

Í DAG HEVUR skipanin 12 dagar á baki. Skulu vit skýra hana eftir royndunum higartil má rætta navnið vera: samtíðarhurlivasi og kumulativa órættvísi.

oddagrein

Vónsvikin og harmur

Harra blaðstjóri, hýsið mæið varinagast hesi grein í blaði tygara.

Nú er long tíð gingin síðan bygðafundin í Sumba, og nógv eru tey, sum við mæið spent biða eftir, hvat man fara at spyrjast burtúrur berg-holsgerðini, sum er okkum so livsneyðug.

Nógv er skrivað í blaðnum um hetta mál, men tað, sum harra lögmaður skrivur, ber av øllum.

Eg má siga, at hann er tann mest kyniski persónurin, ið eg havi hoyrt. Hann vil ikki skilja petti av, hvi so nógv verður gjørt burtúrur málinum.

Kennið ikki lögmann ella familju hansara, so eg veit ikki um Harrin hevur unnt honum ta gávu, at eiga nokur børn. Men um so er, átti lögmaður at vita, at foreldur ella verjar at børnum eru færi fyri at gera alt, hvat tað skal vera, fyri at verja tey smáu.

Jú Pauli Ellefsen, tann hvøkkur, vit foreldur í Sumba finga av buss-ohappinum verður ikki gloymdur í bræði, og neyvan munnu sumbingar fara at gloyma ta viðfer, teir finga frá Ellefsen. Heldur ikki gloyma teir ta vánaligu viðgerð sambandsflokkinum gav málinum á bygðafundinum.

Harra Flemming Mikkelsen lovaði, at hansara partur skuldi ikki liggja eftir, men bað um meiri stundir til at arbeiða við málinum. Hann skuldi sanniliga gera alt tað, hann var færi fyri. Lovaði enn tá, at um loysn ikki var funnin á málinum inn-á hálvanannan mánaða, so skuldi eisini hann verða við hinum suðuroyarting-mannunum um at leggja uppskot á ting um berg-

holsgerin Sumba-Lopra skuldi byrja beinanvegin.

Eisini skrivaði Flemming Mikkelsen undir adressuna saman við allari Sumbiar sókn.

Men hvar endaði so hesin garpur. Jú — í lögman-lummanum, har hann spjalkaði eina løtu, men tá so lögmaður sló í lumman var kvirt, og Flemming blakaði øll síni lyfti til sumbingar yvir stokkin á karrotnu sambandsskúti.

Sumbingar, ið valdu hann, sveik hann so dyggiliga.

Tað skilt á lögmanni, at sambandsflokkinum ætlar sær at liva líka leingi av bergholinum sum av Vikabyrgisvegnum, nevnliga í 40 ár.

Lögmaður roynir í Dimmalætting at bera í bótufloka fyri Flemming og sigur, at hann í 82 var imóti at sumbingar skuldu fáa berghol. Í dag vil hann heldur ikki — hetta kann ein og hvør lesa í skrivning hansara.

Sumbingar, okur skulu broyta yvirskriftina á greinini hjá lögmanni í Dimmu 20.3.84, har hann skrivur: »Sambandsflokkin er ikki imóti berg-holsgerð«. Vit skulu istaðin seta sum er, »sambandsflokkin er imóti bergholsgerðini Sumba-Lopra.«

Hann endan greinina soleiðis: »Sumbingar eiga at minnst til, at sambandsflokkin ikki hevur bundið seg til nakra ávísar røð, sum bergholini skulu gerast eftir.« Har skuldi heldur staðið, »at sumbingar eiga at minnst til, at tað var sambandsflokkin, ið koldæmdi Sumbiarbergholið, tá allir aðrir flokkar á tingi, tó ikki sjálfstýrisflokkin, tóku fult undir

við, at nú skuldi farast undir Sumbiarbergholið.«

Hetta er so tann gáva og tøkk Pauli Ellefsen og flokkur hansara veitir teimum sumbingum, sum hava gjørt manngarð um sambandsflokkin upp igjøgnum tíðirnar.

Sambandsveljarar í Sumba, havið i huga til næsta val, at sambandsflokkinur á stevnuváðranni sýnist at hava fingið nýggja grein, nevnliga avtoftan av bygd okkara.

Øðrvísi kann tað ikki skiljast, so sum hann sóp-aði allar okkara undirskriftir av borðinum.

Skúlaflutningurin, ið Pauli og hansara menn hava kroyst niðuryvir okkum, kemur at halda áfram sum seinasta vetur — bert er tann munur, at nú kemur tað at vera undir enn stórri sálarligum trýsti bæði fyri børn og avvarandi teirra í Sumba, meðan lögmaður og hansara menn við familjum kunnu liva undir tryggastu korum.

Eg kundi hugsað mæið at boðið hesum monnum á vitjan í okkara bygd komandi vetur, ein dag líkindini eru tey røttu til endamálið, og sjálvur vildi eg fegin verið sjáfferur.

At enda vil eg heita á foreldur og verjar at teimum børnum, sum framvegis noyðast at koyra yvir fjøll til Vágs í skúla, um at nokta fyri, at børnini verða flutt við bussi í tíðarskeiðinum 1. oktober til 15. apríl, ella hinvegin krevja, at lærararnir verða fluttir higat hetta sama tíðarskeið at undirvísa børnunum, og at tað almenna sjálvsagt skal rinda útreiðslurnar av hesum.

Sumba, hin 26. mars 1984
Terji Vestergaard

Skjóti heldur svartar kettur

Eg fái ikki vent mæið fyri svørtum kettum.

Haldi tað er eitt samfelagsproblem, tí eg veit at tað eru mong menniskju sum hava tað sum eg.

Eg eri um at bliva ør. Tí her í býnum iður av hasum svarta slagnum, sum leypa tvørturum vegin, áðrenn man veit av. Ja eg eri um at sálást.

Nú ein dagin vóru vit í Havni, eg koyrdi, maður min var farin »onkustaðnis«, sum hann segði.

Ein luttur svørt leyp knappliga tvørturum vegin — bremsaði og snúi í somu stund, sum eg geri

her hjá okkum, tá slíkt hendir.

Men tá kom ein heldur besigur maður, gneti á rútín og heldur kvattliga spyr hann meg hvat ólukkan tað var eg gjørdi. Um eg visti hvar eg var, um eg var eitt av hesum sum var komið til Havnar at órudda gøturnar.

Eg var spennandi óð, slerdi rútín upp — trúði tað var eitt av hesum sum leggja betur á fólk, sum koma við bili til Havnar. Ja eg bleiv so óð, at eg sendi honum tunguna dupult so langa. Um hann ikki hevði sæð hasa

svørtu.

Komin á hotellið, skelk-að av viðferðini, hoyri eg tíðindi úr tinginum, har teir nú ætla at skjóta skarv, æðu og lunda eina viku um summarið.

Tá hugsaði eg, hvi ikki heldur siga kettur, svartar.

Eg haldi avgjørt við sýslumanninum á Tvoroyri, skjóti, men kettur.

Tingið skuldi heldur latið gratis p-pillar til kettur, ikki minst nú í festuni, tí sum orðtakið sigur »ilt er kynið...«

Óttafull

Hin grøni elevatorurin

Í samband við at HIN GRØNI ELEVATORURIN í løtuni verður framfördur, hevur verið nevnt í blaðnum, at hetta er á fyrsta sinni, hann verður spældur í Føroyum.

Hetta er nú ikki rætt.

Veturin 1963/64 framfördi hitt livandi og idna sjónleikarafelagið á Tvoroyri leikin í Suðri, undir heitinum »Hvar er Blanny?« eftir høvuðsleiklutinum Blanny.

Leikurin var sera væl

umtøktur og sjónleikarafelagið fór út á bygd við leikinum, har var altíð fult av fólki og láturin var ófórur.

Heilsan
Ingrid Hestoy